

ANALISIA

Parisek meza bat balio du (*)

Mikel Asurmendi

@masurmendi

ARGAZKIA: LANDER ARBELAIZT

Politikak eta erlijioak badute ezaugarri anitz komunean. Konbikzioak behar dituzte, zintzotasuna ere bai. Alabaina, politikaren errailetan jukutria dago, makiabelismoa; estatuaren arrazoia izate oroz gainetik dago.

Parisko 2107ko abenduaren 9ko manifestazioaren historia 1958an hasi zen, ETaren sorrerarekin hasi ere. Egungo gatazka politikoa ulertzeko ETaren bilakaeraren hainbat ezaugarri gogoratu behar dira: ETA herriaren errailetatik jaio zen eta sustraiak errotzeko "santutegia" izan zuen Iparraldean. Tokiko Enbata eta IK mugimenduen abaroan, besteak beste.

Egungo bake prozesua eta berau gauzatu ahal izateko funtsezkoa den euskal presoaskatasunaren aldeko ekimena ulertzeko, hainbat mugarri gogoratu behar dira: adibidez, 1970eko Burgosko prozesua eta 1977ko Askatasunaren Ibilbidea. Biak ala biak garaipenak izan ziren, bai herri honen burujabetasunaren alde, baita helburu horretan borrokatu zutenen alde ere.

Harrez gero, behin ere ez da bi helburu horien xedetan aurrerapauso eraginkorrik eman. ETak jarduera armatua behin betiko iragarri ostean, ordea, hainbat urrats eman dira. Aieteko Adierazpenak, Luhuso eta Baionako ekitaldiek –ETaren desarmatzea– normalizazio prozesuaren bidea zabaltzen dute irtenbide negoziatu gabeko

gatazka honetan. Ez da kasualitatea izan, kasualitatea baizik. Lehen urratsa Aieten eman zen, Gipuzkoan. Aldi batez ezker abertzaleak boterea kudeatu zuen lurraldean. Ez da kasualitatea ere bake prozesu moduko hau Ipar Euskal Herrian bideratu izana: gatazkaren eragina bestelakoa izan delako eta "demokraziaren kultura" beste gisa batez errotu delako bertan, bai gizarteak bai berau menpe duen Estatuan ere.

Euskal Herriaren errailetan sustraituta dauden bi estatuen politika jokoan, irudi luke, Frantziak iniziatiba hartu nahi duela behin-behinean. Alta, Espainiak dauka gatazka ebazteko gakoa. Gatazkan aritutako borrokalarien aldeko beharrek (euren askapena) aspaldian hartu zioten aurre herri honen burujabetasunaren aldeko beharrei. Gatazkako indar korrelazioen adierazle begi-bistakoa.

Euskal presoaren aldeko manifestazioa izan zen ordu bertsuan Johnny Hallyday musikariaren hileta elizkizuna izan zen Madeleineko Elizan. 13:00etan, Frantziako hedabideetan hura izan zen berri nagusia eta bakarra. Garai bateko Eliza nola, halatsu egungo komunikabideak, estatuaren zutabeak biak ala biak.

(*) "Parisek meza bat balio du" erranirua, Frantziako Henri IV. eta Nafarroako Henrike III. erregearena omen da. Esaldia topikoa eta apokrifoa ere ei da.

EKONOMIAREN TALAIAN

Hezkuntzan inbertitzea errentagarria da

Juan Mari Arregi

Hezkuntzan inbertitzea –eta ez soilik unibertsitarioan– errentagarria da herri batentzat eta bere jendar-tearentzat. Etorkizuna hezkuntzaren bidez eraikitzen da. Horregatik, ez da ulertzen gobernuak hain zuhurrak izatea premisa hori kontuan ez duten aurrekontuak aurkezten dituztenean. Are gutxiago ulertzen da EAEn unibertsitatez kanpoko irakaskuntzako langileak zazpi hilabetez mobilizatzen aritzea –aste honetan izan dute bigarren greba orokorra– eta arduradun politikoak kapaz ez izatea erantzun negoziatu bat artikulatzeko. Aldiz, ez dute inongo arazorik patronalarekin biltzeko, haien apektak betetzeko. Patronalak ez du mobilizazioen beharrik zerga jaitsiera lortzeko. Nafarroan, Gobernua agian aurrerakoiagoa izan liteke, baina hezkuntzan murrizketak iragarri dituzte.

Langileek eskatzen dute sare publikoan inbertsioa handitzea, zehazki BPGaren %3,5eko igoera. Hala, Europako %6ko batez bestekora iritsiko litzateke, Unescok aholkatzen duen gutxienez. Horrez gain, irakaskuntzako pertsonalean 1.800 lagun gehiago behar direla diote, eta behin-behinekotasun tasa %38tik %6ra jaitsi nahi dute; 6.000 lanpostu egonkortu beharko lirateke horretarako. Irakasleek galdutako eros ahalmena ere berreskuratu nahi dute, Haur eta Lehen Hezkuntzakoek 32.500 euroko galera baitute pilatuta eta Bigarren Hezkuntzakoek 41.000 eurokoa.

Egiaz uste bada hezkuntzan inbertitzea errentagarria dela, lehentasunezko zerbait izan beharko litzateke aurrekontuetan partidak zehazteko garaian. EAEn negoziatzeko ukatzea mobilizazioak eta greba mantentzen direlako, sua xaxatzea da, eta batez ere, herri honen etorkizuna den gazteriarentzako formazio gastu eta galera gehiago sortzen segitzea.